LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) $11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metams prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 156 **** Richmond Hill 19, N. Y., Šeštadienis, Rugp. (Aug.) 11, 1956 **** METAI 46-ti

KRISLAI

Laikas bėga.
Geriau, kad nebūtų.
Už lygybę visiems.
Nusivylę, ar ne?
Paveikslai iš Sibiro.
Rašo A. Bimba

Nepamirškime, kad laikas greitai bėga, o mūsų prailgintas finansinis vajus eina lėtai. Nenorime, kad prisieitų, kaip pernai, vieną gražią dieną pasakyti: tik mažytė Laisvė begali išeiti!

Atsimename, kaip visiems nepatiko, kai mažučio formato Laisvė pasirodė. O prie to juk privedė finansinė krizė.

Todėl dėkime visas pastangas, kad tokios krizės šiemet būtų išvengta.

—:—

Chicagos kunigų Draugas nusiskundžia, kad, girdi, Čekoslovakijoje "uranijaus kasyklose dirba areštuoti kunigai ir vienuoliai".

Man irgi gaila — gaila ne tik kunigų ir vienuolių, bet visų, kurie kenčia sunkiųjų darbų kalėjimuose. O tų kalėjimų pilna ir čia Amerikoje. Tik atsiminkite, kas neseniai atsitiko vienam Georgijos valstijos panašiame pragare, kur kaliniai, nebepakeldami kančių, kūju patys sau kojų kaulus sutriuškino!

Gerai būtų, kad kalėjimai išnyktų. Marksistų filosofija sako, kad kada nors jie išnyks.

Šiuo tarpu, gaila, jų dar randasi ir socialistiniuose kraštuose.

—:—

Jeigu taip, jeigu kalėjimų dar vistiek randasi, tai gerai, kur juose viešpatauja absoliutiška lygybė. Kodėl nusidėję ir suareštuoti kunigai bei vienuoliai turėtų būti traktuojami geriau, negu nusidėję ir areštuoti darbininkai, inteligentai arba biznieriai?

—:—

Iki šiol menševikų, smetoninėnkų ir klerikalų spauda sakydavo: Niekas nenori grįžti Lietuvon!

Dabar jos melodija jau tokia: Tie, kurie mūsų nepaklausė ir sugrįžo, yra baisiai nusivylę!

Iš kur ji tai žino? Nežino, bet plepa. O tikslas pasilieka tas pats: sulaikyti dipukus nuo grįžimo.

—:—

O dabar tegu šneka Clevelando smetoninė Dirva. Ji smarkiai supykusi, bet, šį sykį, ne ant mūsų, o ant savo politinės vieros ponios Devėnienės, Vliko Pild. Tarybos pirmininkės.

Ponia Devėnienė smarkiai nusidėjusi prieš visus "vaduotojus". Jinai parašiusi ir patalpinusi straipsnį "Lietuvių Dienose", kuriame esą pilna fotografijų tiesiai iš Sibiro. Jas iš ten pargabenę karo belaisviai vokiečiai ir padovanoję poniai Devėnienei.

—:—

Fotografijos grynai lietuviškos. Jos parodo, kaip ten esą lietuviai gyvena. Dirvai nepatinka. Ji sako, kad čia bolševikai bus ponią Devėnienę prigavę!

Štai kaip Dirva mintėtas fotografijas apibudina:

"Pirmas paveikslas — Sibiro Birutėlė: sėdi mergaitė. Jos

(Tąsa 4—tame puslap.)

Pirmadienį atidaro Chicagoj Demokratų partijos konvenciją

Chicago. — Pirmadienį čia (stakjardų amfiteatre) atsidaro Demokratų partijos nacionalinė konvencija, kurioje bus nomiuuoti kandidatai į prezidentus ir vice-prezidentus. Į konvenciją suvyks apie 20,000 žmonių. 2,477 jų yra delegatai, 1,850 yra alternatai, 4,000 yra laikraštininkai ir radijo bei televizijos žmonės, o likusieji svečiai ir stebėtojai.

Nors konvencija prasideda tik pirmadienį, per visą šią savaitę jau buvo vedami konvenciniai darbai. Posėdžiavo platformos ir rezoliucijų komisija, kuri išklausė eks-prezidento Trumano, ADA ir unijų atstovų bei kitų. Daugiausia diskusijų buvo apie civilines teises.

Svarbi Trumano rolė

Eks-prezidentas Trumanas į Chicago atvyko ketvirtadienį, ir tuoj pasidarė aišku, kad jo rolė bus svarbesnė, negu tikėtasi. Laikraštininkai ir kiti kreipė į ji daugiau dėmesio, negu į Stevensoną. Iš jo buvo bandyta išgauti, ką jis rems—Stevensoną ar Harrimaną. Abu šie kandidatai teigė, kad Trumanas jo pusėje.

Bet Trumanas pareiškė, kad jis pasisakys šeštadienį.

Buvo nuomonių, kad jis eis su vėju ir parems Stevensoną, bet buvo ir priešingų nuomonių, kad jis bandys pastoti Stevensonui kelią ir pradės platų vajų už savo seną bendradarbį Harrimaną, New Yorko gubernatorių.

Tuo tarpu NAACP ir liberališkos bei darbininkiškos organizacijos nurodo, kad skaitlinga diksikratų atstovybė platformos komisijoje rodo, kad demokratų vadovybė nesilaikys aiškios anti-rasistinės ir civilinių teisių platformos.

ADA parinko 10 senatorių, kurie "100% geri"...

Washingtonas. — Liberališka organizacija Americans for Democratic Action (ADA) išleido raštą, kuriame analizuoja kiekvieno senatoriaus balsavimo rekordą. Už kiekvieną balsavimą, kuris ADA nuomone buvo liberalinėje dvasioje, duotas plusas, už kiekvieną blogą balsavimą minusas.

Tik dešimt senatorių gavo vien plusus, kitaip sakant, ADA akyse jie ant šimto nuošimčių geri. Jie visi demokratai ir štai jų vardai: Douglas (Illinois), Humphreys (Ky.), McNamara (Mich.), Humphrey (Minn.), Hennings (Mo.), Lehman (N.Y.), Morse ir Neuberger (Ore.), Kefauver (Tenn.), Laird ir Neely (W. Va.).

Jau antri metai, kaip eina derybos tarp JAV ir kinų

Ženeva. — Derybos tarp Amerikos ambasadoriaus U. Alexis Johnsono ir Liaudies Kinijos ambasadoriaus Wang Ping-mano jau užsitęsė ištisus metus ir perėjo į antruosius. Oficiališkai derybos vedamos vien apie pasikeitimą piliečiais, tai yra, internuotais amerikiečiais Kinijoje ir kinais studentais, kurie neišleidžiami iš Amerikos. Bet faktinai, sakoma, tos derybos yra kaip ir nuolatinis kontaktas tarp tų dviejų šalių, kurios neturi diplomatinių kitų ryšių, ir tie du ambasadoriai, susitikdami periodiniai, tariasi visokiais klausimais.

Paskutiniame pasitarime, laikytame praeitą ketvirtadienį, jie nutarė vėl susitikti rugpiūčio 21-ą.

Hooveris kandidatas?

NEW YORKAS. — Republikonai pradėjo kalbėti apie tai, kad eks-prezidentas Hooveris turėtų kandidatuoti Senatan iš New Yarko. H. Hooveris turi 82 metus amžiaus, bet sakoma, kad jis dar gana vikrus ir sveikas.

Čiangas mokino Eisenhowerį, kaip atmesti neutralistus

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris gavo laišką nuo Formozos diktatoriaus Čiango, kuriame tas jį mokina, kaip apsiginti nuo neutralistų. Čiangas sako Eisenhoweriui, kad visi neutralistai faktinai yra priešai ir nuo jų reikia saugotis, kaip nuo nelabojo. "Kiekviena nuolaida neutralistams yra pasitraukimas atgal iš mūsų pusės," sako Čiangas.

Čiangas taipgi užtikrino prez. Eisenhowerį, kad Nixono apsilankymas Formozoje "žymiai pakėlė mūsų viltis."

Atlanta, Ga. — Gubernatorius Griffinas įsakė iš naujo pravesti tyrinėjimą apie sąlygas, kurios viešpatauja Rock Quarry kalėjime. Tai tame kalėjime - darbo stovykloje 34 kaliniai savo rankomis kūjais sutriuškino savo kojų kaulus, negalėdami pakelti kankinimų ir katorginių darbų.

Išlaikymui Laisvės Dienraščiu

$15,000 Fondas

Taip sunkiai, kaip į statų kalną kopame fondo užbaigimo reikalu. Kaip jau bus taip, su pabaiga šio mėnesio fondą reikia baigti. Pasispauskime kiek galėdami gražesniam užbaigimui.

Į $15,000 Fondą Aukų Gauta Sekamai:

Nuo Southbostoniečių	$200.00
Nuo Detroitiečių spaudos pikniko	100.00
M. Rogers, Irvington, N. J.	10.00
A. Makrickas, New Britain, Conn.	7.00
J. Ambrosas, New Britain, Conn.	5.00
Charles Stašis, Perkasie, Pa.	5.00
J. S., Bayonne, N. J.	5.00
F. Muzikevičius, Bayonne, N. J.	5.00
Petras Tamošiūnas, Buck Hill Falls, Pa.	5.00
Geras Aidietis, B'klyn, N. Y.	5.00
Walter Vaitiekus, Richmond Hill, N. Y.	5.00
Mr. ir Mrs. C. Anskiai, B'klyn, N. Y.	5.00
S. Umbrasas, West Linn, Oregon.	5.00
Long Islando Onutė	3.00
B. Yurkonis, Kulpmont, Pa.	3.00

$25.00 Prietelių Klubas

ALDLD 2 kp., So. Boston, Mass. ... $25.00

Iš anksčiau gauta $9.279.66. Dabar įplaukė $393.00. Viso gauta $9,672.66. Dar reikia $5,327.34.

Dėkojame visiems, kurių vardai išspausdinti, už paramą dienraščiui. Būtų linksma, kad kiti juos pasektų ir padėtų fondą užbaigti.

Laisvės Administracija

Vėliausios žinios

Iš viso pasaulio

Vėliausios žinios Viėl a

Chicago. — Auto-darbininkų unijos vadas ir AFL-CIO vice-prezidentas Reutheris sakė Demokratų partijos suvažiavimo platformos komitetui, kad demokratai būtinai turi paremti Aukščiausio teismo sprendimą prieš segregaciia mokyklose. Jeigu demokratai to nepadarys, sakė Reutheris, jie praras darbo unijų pasitikėjimą.

Marcinelle, Belgija. — Beveik prarasta viltis išgelbėti kad ir dalį 250 angliakasių, kurie randasi kasykloje, kur siaučia gaisras. Kasyklos vedėjai sako, kad kasėjai, jei neužtroško ir nesudegė, tai paskendo vandenyje, nes gaisrininkai įpumpavo didelius vandens kiekius, kad sulaikyti gaisro plėtimąsi. Dauguma žuvusių angliakasių yra italai. Italijos darbo reikalų ministras atsiskubino Belgijon. Italijos unijos sako, kad Belgijos kasyklose nėra pakankamų saugumo sąlygų.

Rangoonas. — Burmos eks-premjeras U Nu, kuris sakitosi įtakingiausiu žmogumi Burmoje, pasisakė apie nesusipratums Kinijos-Burmos pasienyje. Jis sakė, kad nesusipratimai be abejo bus išrišti taikingu keliu. Kinija yra mūsų draugė, sakė U N.

Jungtinės Tautos. — Graikija rengiasi kelti Jungtinėse Tautose, Generalinėje asamblėjoje, protestus prieš trijų nacionalistų pakorimą Kipre.

Nacis, kuris žudė amerikiečius, dabar teisiamas iš naujo, nes jis žudė ir saviškius,---nacius

Miunchenas. — Tuoj po karo amerikiečiai suėmė SS generolą Sep Dietrichą, apie kurį buvo žinoma, kad tai jis įsakė 1944-ų metų žiemą Belgijoje, prie Malmedy, sušaudyti dideli skaičių amerikiečių belaisvių.

Dietrichas iš karto buvo nuteistas mirti, paskui gyvybė jam dovanota ir jis buvo paliktas kalėjime iki gyvos galvos, bet praeitais metais jis tapo pilnai išlaisvintas.

Bet Dietrichas, kaip pasirodė, žudė ne vien amerikiečius. Dabar jis suimtas ir vėl bus teisiamas, šiuo kartu Bavarijos teismo. Kaltinimas yra, kad 1934-ais metais, kuomet hitleriininkai pravedė valymą rudmarškinių smogikų (SA) eilėse, Dietrichas prisidėjo prie pulkininko Roehmo ir kitų nacių nužudymo. Kokie buvo nesutikimai tarp Hitlerio iš vienos pusės ir Roehmo iš kitos, iki šios dienos nelabai aišku.

Sakoma, kad Bavarijos prokuroras per septynerius metus studijavo senus dokumentus, kad sudaryti bylą prieš buvusį SS generolą Dietrichą.

T.S.R.S. siūlo atidėti Suezo konferenciją ir ją laikyti Kaire

Maskva. — Tarybų Sąjunga principiniai priėmė kvietimą dalyvauti Suezo reikalų konferencijoje, kuri šaukiama Londone, bet tuo pačiu laiku pasiūlė, kad konferencija būtų atidėta iki rugpiūčio mėnesio pabaigos ir laikyta Egipto sostinėje Kaire.

Tarybų Sąjunga pastatė ir visą eilę kitų reikalavimų. Vienas yra, kad konferencija turi turėti tik patariamą galią, nes Egiptas, kaip suvereninė valstybė, kuri nacionalizavo kanalą, turi galią virš jo ir to negalima paneigti.

Kitas reikalavimas yra, kad dar 22 šalys, jų tarpe Liaudies Kinija ir Rytų Europos socialistiniai kraštai, būtų į tą konferenciją pakviesti.

Apart tų šalių, kurias britai - francūzai - jankiai kvietė dalyvauti pasitarimuose apie Suezą, Tarybų Sąjunga dar siūlo kviesti Albaniją, Austriją, Bulgariją, Burmą, Kiniją, Čekoslovakiją, Rytų Vokietiją, Suomiją, Iraką, Jordaną, Libaną, Libiją, Lenkiją, Maroką, Rumuniją, Saudi-Arabiją, Sudaną, Siriją, Tunisiją, Jemeną ir Jugoslaviją.

Tarybinis atsakymas taipgi pabrėžia, kad jeigu tarptautinė konferencija turi teisę svarstyti Suezo kanalo reikalus, ji turi teisę svarstyti ir kitus pasaulinės svarbos kanalus. Omenyje, žinoma, turėtas Panamos kanalas, kuris randasi po vienos Amerikos kontrole.

JAV stoja už "tarptautinę" kontrolę Sueze

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris šį sekmadienį tarsis su abiejų partijų, republikonų ir demokratų, kongresiniais vadais apie Suezo klausimą. Tuo tarpu sekretorius Dulles atvyko į New Yorką, kur jis tarsis su J. T. generaliniu sekretorium Hammarskjoldu.

Amerikos strategija Londono konferencijoje apie Suezą jau yra nustatyta, sako gerai informuoti šaltiniai. Amerika, panašiai kaip Britanija ir Francūzija, konferencijoje, kuri turi atsidaryti sekantį ketvirtadienį Londone, griežtai stos prieš kanalo nacionalizavimą. Ji patieks planą apie "tarptautinę kontrolę". Sueza kontroliuotų Britanija, Francūzija, Amerika, Tarybų Sąjunga ir Egiptas. Kanalas būtų atdaras visiems karo kaip ir taikos metu.

Egiptas, kuris kanalą nacionalizavo kaip savo turtą ir teritorijos dalį, sako, kad ir jo žinioje kanalas bus atviras visiems.

Tarybų Sąjunga siūlo Lenkijai ekonominės pagalbos, $25 mil.

Varšuva. — Tarybų Sąjunga pasiūlė teikti Lenkijai $15,000,000 vertės ekonominės pagalbos, kad palengvinti reikmenų stoką Lenkijoje. Pasiūlymą padarė keliolika dienų atgal premjeras Bulganinas, kuomet jis lankėsi Lenkijoje. Lenkai siūlytą pagalbą su dėkingumu priėmė.

Sakoma, kad Bulganinas sakė lenkams, kad jie dalį tos pagalbos gali gauti reikmenų pavidale, o dalį pavidale aukso, už kurį jie galėtų pirkti produktus kituose kraštuose.

Sovietai taipgi leido lenkams slaikyti skolų mokėjimą jiems, tai yra, paskelbtas skolų "moratoriumas": Lenkija per neribotą laiką gali nemokėti Sovietams skolų.

Marinų veteranai stoja ginti seržantą McKeoną

South Bend, Ind. — Marinų korpuso lyga, marinų veteranų organizacija, priėmė rezoliuciją, kurioje prašo laivyno sekretorių panaikinti bausmę seržantui McKeonui, ypatingai neišmesti jo iš marinų. Marinų veteranų organizacijos vadai sako, kad treniravimo metodos, kurias McKeonas naudojo, yra geros.

Atidengę pasikėsinimą prieš J. A. V. ambasadą

Tokyo. — Japonijos policija sako, kad ji atidengė pasikėsinimą prieš Amerikos ambasadą. Policija sako, kad suėmė tris vyrus, kurie turėjo prirengto tam pasikėsinimui dinamito. Jie buvo suimti Hokkaido saloje.

Londonas. — Britanijos valdžia dabar atvirai sako, kad jos tikslas yra nuversti Nasserį ir užsodinti naują valdžią Egipte. Britai palaiko Artimuose Rytuose radijo stotį, kuri arabų kalboje nuolat kiršina prieš Nasserį.

ORAS NEW YORKE
Giedra, šiltoka

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President CLEMENT BREADY; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $10.00	Canada and Brazil, per year $11.00
United States, per 6 months $6.00	Canada and Brazil, 6 months $6.50
Queens Co. ..... $11.00 per year	Foreign countries, per year, $15.00
Queens Co. ..... $6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months $8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

GERAS PATVARKYMAS

NEW YORKO VALSTIJOS švietimo komisijonierius (State Education Commissioner) James E. Allen patvarkė, kad iš viešųjų mokyklų negalima mėtyti mokytojų tik už tai, kad jie atsisako išdavinėti kitus mokytojus.

Kaip žinia, New Yorko mieste makartistai, sulindę į mokyklų viršininkų vietas, pradėjo paleisti iš vietų tuos mokytojus, kurie atsisako šnipinėti, atsisako išdavinėti savo kolegas.

Jeigu sužinoma, kad tas ar kitas mokytojas kadaise priklausė "subversyvei" organizacijai, tai iš jo reikalaujama, kad jis pasakytų kitų mokytojų vardus ir pavardes, kurie su juo veikė.

Žinoma, tai yra labai blogas dalykas. Sakysime, mokytojas kadaise priklausė komunistų partijai, bet ilgainiui jis iš ten pasitraukė ir dabar nebėra jos nariu. Kai makartistai tai sužino, jie reikalauja iš jo, kad išduotų kitus mokytojus. O jei neišduoda—paleidžia iš darbo.

Komisijonierius Allen sako, kad toks elgesys yra inkvizicinis, nėra amerikinis ir jo praktikuoti New Yorko valstijoje negalima.

Tai geras, žmoniškas patvarkymas. Bet makartistai, New Yorko miesto viešųjų mokyklų valdytojai, kurie pradėjo tą nešvarų darbą, sako, kad jie su šiuo komisijonieriaus patvarkymu nesutinka. Jie skelbia, būk kreipsis net į valdinius teismus, reikalaujant, kad tas komisijonieriaus patvarkymas būtų atmestas!

KOVA DĖL PLATFORMOS

KAI ŠIE ŽODŽIAI rašomi, Čikagoje demokratų partijos lyderiai dar vis darbuojasi suvažiavimui paruošti—suvažiavimui, kuris prasidės sekamą savaitę.

Pirmiausia tenka demokratams sudaryti platformą—rinkiminę programą, kurioje būtų išdėstyti patys svarbiausieji klausimai, už kuriuos demokratų partija kovos, kad jie būtų pravesti gyveniman, taipgi klausimai, prieš kuriuos jie kovos.

Rinkiminė platforma—svarbus dokumentas, politinis dokumentas. Joje išstatomi prieš balsuotojų akis svarbiausieji partijos principai ir siekimai.

Deja, gyvenimas mus moko, jog kapitalistinės partijos savo platformų **nesilaiko**. Jas priima, kai kada geresnes, kai kada prastesnes, bet kai tų partijų žmonės įeina į valdžią arba į Kongresą, platformas, pažadus pamiršta, jų gyveniman nevykdo.

Spauda rašo, kad tarp demokratų dabar vyksta didelių ginčų dėl to platformos skyriaus, kuris liečia žmonių civilines teises. Aiškiau: **vyriausi ginčai vyksta dėl negrų teisių pietinėse valstijose.**

Kai kurie demokratų vadai pasisako už tai, kad į platformą būtų įdėti reikalavimai, idant būtų panaikinta pietinėse valstijose segregacija taip, kaip patvarkė Aukščiausias Teismas. Bet kiti tam priešinasi, sakydami, jei mes taip atvirai kalbėsime, tai nustumsime pietinių valstijų balsuotojus (baltuosius) nuo savo kandidatų.

Mums tai atrodo labai keista. Mums atrodo, kad abidvi partijos — demokratų ir republikonų — turėtų griežtai pasisakyti už tai, kad Aukščiausio Teismo sprendimai segregacijos panaikinimo reikalu būtų vykdomi gyveniman. Ne tik turėtų už tai pasisakyti, bet vykdyti gyveniman.

APIE DEMOKRATŲ SUVAŽIAVIMĄ

Vilnis rašo:

"Pirmadienį, Chicagos International Amphiteatre, prasidės demokratų partijos nacionalė konvencija, nominavimui prezidentinių kandidatų.

"Svarbiausi kontestantai, kaip rodos, bus Adlai Stevensonas ir W. Averell Harrimanas. Kaip dabar dalykai stovi, Stevensonas turi kur kas geresnius šansus laimėti nominacijas. Bet konvencijoj gali susidaryti padėtis, kuri galėtų nustumti jį į šalį.

"Demokratai turės bėdos su platformos paruošimu. Jie net vieną dieną daugiau laiko skiria tam tikslui. Palaikyti diksikratus prie savęs, reikia neliesti civilių teisių klausimo. Bet tas atstumtų milijonus negrų balsuotojų, o ir abelnai pažangesni žmonės šalintųsi demokratų.

"Dėl kandidatų galima tiek pasakyti. Nors ir Stevensonas nerodo entuziazmo dėlei civilių teisių, neigi jis išstoja prieš netikusią republikonų užsienio politiką, Harrimanas atrodo dar prastesnis kandidatas.

"Pastaruoju laiku republikonai labiau susirūpino savo šansais laimėti. Iki šiol buvę balsavimai veik visur prieš juos nukrypo.

"Su gera platforma ir geru kandidatu demokratai turėtų progą laimėti rinkimus šiemet, bet bent iki šiol ir vieno ir antro jiems stokavo."

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

ŠOVĖJAS PAGERBTAS, NUŠAUTASIS—UŽTYLĖTAS

Kaž koks L. E. tautininkų Dirvoje (rugp. 3 d.) tarkuoja Bostone leidžiamos "Lietuvių Enciklopedijos" redakciją dėl šališkumo. Skaitome:

"Neseniai gavau 'L. E.' VIII tomą. Prieš pradedant jį į lentyną sąžiningai verčiau lapas po lapo, ir štai 27 psl. **Gudelis Martynas.** Paduota biografija, jo parašyti raštai, žymesnieji žygiai, k. t. dalyvavimas Ispanų pilietiniame kare. Bet jo žymiausias žygis, tyčia ar netyčia, nepaminėtas. Juk tai tas pats Gudelis, 1929 m. gegužės mėn. 6 d. Kaune, prie Valstybės Teatro, su dviem kitais vykdę atentatą prieš tuometinį Lietuvos ministerį prof. A. Voldemarą. Juk to atentato metu buvo nušautas vyr. leit. Pranas Gudynas, o kap. Virbickas sunkiai sužeistas. Taip pat ir Gudeliui šis žygis buvo suryštas su gyvybės klausimu. Ir šitokį žygį, kaip pasikėsinimą prieš vyriausybės pirmininką, neminėti biografijoje yra lyg ir nusikaltimas prieš 'L. E.' skaitytojus, ypač prieš jaunesnės kartos skaitytojus, kurie skaitydami enciklopediją taip ir nežinos, kad Gudelis kėsinosi prieš Lietuvos ministerį pirmininką. Juk iš viso Lietuvoj toks tiesioginis pasikėsinimas prieš vyriausybės narį buvo pirmutinis. Ministeriui pirmininkui E. Galvanauskui buvo tik slapčia padėta bomba prie namų...

"Keista redakcijos taktika, Gudyno šovėjas patenka į enciklopediją, o nušautasis Gudynas jau ir kelių eilučių nevertas..."

Galimas daiktas, kad ta makalienė buvo padaryta dėl to: Martynas Gudelis yra Naujienų administratorius ir pritaria Vlikui, dėl to jis enciklopedijoje išgarbintas. O Gudynas buvo tautininkas, gi tautininkai priešinasi Vlikui, jie už "diplomatijos šefą," todėl Gudynas buvo neatžymėtas enciklopedijoje, nepaisant to, kad jis krito nuo šovėjų kulkos.

Žinios iš Urugvajaus

Skerdyklių darbininkai laimėjo streiką

Pusantro mėnesio streikavę skerdyklių darbininkai laimėjo algos pakėlimą 30 centų į valandą ir teisę nusipirkti du kg. mėsos į dieną pagaminta kaina, po 30 centų už kg. Be to, sutartyje pasižadėta, kad darbdaviai nepersekios darbininkus už priklausymą sindikatuose ir dalyvavimą streike.

Pasibaigus streikui ir pasirašius sutartį, vietos nacionalinėse mėsos įmonėse darbininkai grįžo į darbą be jokių keblumų. Bet frigorifikuose, kurie yra imperialistų rankose, beveik reikėjo streiką pradėti iš naujo. Tie užsienio ponai, su savo paprastu gudrumu, apsimetė, jog jie nežiną, kad iš fabrikų turi būti pašalinti buvę streiklaužiai. Jie nežiną ir to, kad darbininkai iškovojo teisę mėsą pirkti papiginta kaina jautieną, o ne avieną, kurią jie buvo pradėję piršti darbininkams.

Šiomis dienomis sužinota, kad tie ponai parduosią mėsą tokią, kokią buvo sutarta ir papiginta kaina, bet tik per savaitę 12 kg., o ne kas dieną. Tiek to, darbininkai sutiko. O tuo tarpu turime pažymėti, kad šis laimėtas mėsos darbininkų streikas buvo didžiausias Urugvajaus darbininkų streikų kovų istorijoje. Įvyko daug susirėmimų su streiklaužiais. Susirėmimuose daug streikierių tapo sužeistų ir vienas, Cezar Munoz nužudytas.

Streikierius

Bedarbiai vėl užpuolė mėsos transportą

Praeito mėn. 27 d. Cerros rajone, būrys bedarbių vėl užpuolė frigorifiko mėsos transporto sunkvežimį, iš kurio pasiėmė 24 gabalus galvijienos ir apie 400 kg. įvairios kitos mėsos. Užpuolime dalyvavę apie 30 asmenų.

Neperseniai tokių užpuolimų buvo dažniau. Bet frigorifikams pradėjus dirbti, jie buvo pranykę. Dabar jie vėl pasikartoja.

Suprantama, kad panašūs mėsos transportų užpuolimai pasikartos ir ateityje, jei bedarbė nenustos didėjusi.

Mirė

Š. m. birželio 29 d. mirė Petras Balaišis, 48 metų amžiaus. Kilęs Utenos apskr., Užpalių valšč., Vygelių kaimo.

Petras atvyko Urugvajun 1938 metais. Nuo pat atvykimo, velionis buvo pažangių organizacijų narių. Paskui nuolatinis "Darbo" skaitytojas, U.L.C-ro narys ir rėmėjas.

Paliko nuliūdime seserį Veroniką, kuri gyvena Cerroje. Palaidotas Cerro kapiniuose.

(Iš "Darbo")

SENO VINCO POEZIJA

Labai pagirtinas ir sveikintinas "Laisvės" pasiryžimas išleisti prenumeratos būdu Seno Vinco eilėraščius knygoje.

Senas Vincas, tai gabus ir sykiu darbštus ilgametis mūsų spaudos bendradarbis, kuris yra mums davęs daugybę gražių vaizdelių, feljetonų, eilių ir straipsnių.

Vincas Jakštys, būdamas 25 metų amžiaus, jau po savo raštais pasirašydavo Senas Vincas. Po 50 sunkaus gyvenimo metų, nors jau Senas Vincas peršoko 75 metų amžių, bet jis nei biskį nepasenno: Jis artimai seka įvykius, pilnas energijos ir neduoda progos savo gabiai plunksnai rūdyti.

Geriausias būdas pagerbti pilnai užsitarnavusį Seną Vincą, tai iš anksto užsiprenumeruoti jo poezijos knygą.

Knygos kaina $1.00.

A. M. Metelionis

P.S. Čia $6.00. Vienas doleris knygos prenumeratai ir penki doleriai tam tikslui aukų.

Nauja konservatorijos laida

VILNIUS. — Birželio 29 d., Vilniaus Valstybinėje konservatorijoje įvyko vakaras, skirtas mokslo metų užbaigimui.

Šiais metais konservatoriją baigė 50 diplomantų — vokalistų, smuikininkų, pianistų ir kitų specialybių muzikų. Pirmąją laidą išleido konservatorijos teatrinis fakultetas. Trylika jaunų aktorių, baigusių konservatoriją, sudarys pagrindinį kūrybinio kolektyvo branduolį naujai steigiamame Kapsuko dramos teatre. Jaunieji artistai paruošė tris diplominius darbus — A. Ostrovskio komedijos "Talentai ir garbintojai", A. Vienuolio-Žukausko pjesės "Prieblandoje" ir L. Maliugino pjesės "Seni draugai" pastatymus. Šie pastatymai jeis į naujojo Kapsuko dramos teatro repertuarą.

Diplomantų koncerte su dideliu pasisekimu pasirodė vokalistai, instrumentalistai, aktoriai. Po koncerto įvyko iškilmingas diplomų įteikimo aktas **(Elta)**

LITERATURA--MENAS

Kaip buvo Vilniuje suvaidinta V. Klovos nauja opera 'Pilėnai'

Laisvėje mes rašėme apie tai, kad jaunas Lietuvos kompozitorius V. Klova sukūrė naują lietuvių nacionalinę operą "Pilėnai." Opera buvo pirmą kartą statyta liepos 1 d. Vilniuje. "Tiesoj" randame recenziją apie tos operos pastatymą. Mes manome, kad opera "Pilėnai" yra didelis indėlis į lietuvių tautinę kultūrą, todėl čia spausdiname tą recenziją, kad skaitytojai plačiau su ja susipažintų. — *Laisvės Red.*

* * *

...Salėje užgeso šviesos. Pakilo teatro uždanga, ir prieš žiūrovų akis — didžiuliai, tvirti įuoliniai vartai. Jie lyg nuneša mus į žilą praeitį, narsių kovų laikus, kada lietuvių liaudis drąsiai kovėsi prieš kryžiuočius, gynė savo laisvę nuo grobuoniškų pavergėjų, kurie, prisidengę kryžiaus ženklu, ugnimi ir kalaviju teriojo mūsų gimtąją žemę.

Suskamba pirmieji orkestro garsai..

Rūsčią, didvyrišką Margerio temą pakeičia judrus kovos motyvas. Tartum saulės spindulys tarp audringų debesų uvertiūroje pražysta lyriška liaudiška melodija — skaisčios, tyros lietuvių tautos dukros Eglės tema.

Jau pati operos uvertiūra patraukė klausytojus savo melodingumu, savo liaudiškomis intonacijomis. Ir šie savumai būdingi visai operos muzikai, visam spektakliui, kurį sukūrė jaunas kompozitorius Vytautas Klova kartu su Lietuvos TSR Valstybinio akademinio operos ir baleto teatru.

...Scenoje prasiveria vartai. Vaizdai seka vaizdus, įvykiai — įvykius. Su dėmesiu žiūrovai stebi Pilėnų kunigaikščio Margirio gimčą su kryžiuočių pasiuntiniu Ulrichu; begalo šiltas Margirio dukters Eglės ir rusų kunigaikščio Danylos meilės scenas, lietuvių liaudies pasilinksminimus, Mirtos egoizmo pagimdytas išdavikiškas užmačias, žemą grobuoniškųjų riterių moralę, narsų visų pilėniečių pasiryžimą geriau žūti ugnyje, negu vergauti priešui.

Operos librete (autorius — J. Mackonis) atspindi broliški lietuvių tautos ryšiai su rusų tauta, mūsų prosenolių neapykanta kryžiuočiams, kovos už laisvę, už taiką, kūrybingą gyvenimą motyvai.

Ypatingai džiugina šioje operoje jos muzika. Nuo pirmojo iki paskutiniojo akordo ji jaudina savo emocionalumu, savo netarpiškumu ji pasiekia kiekvieno klausytojo širdį. Komp. V. Klova, jau ir anksčiau pasireiškęs kaip jaunas, daug žadantis kūrėjas, savo naujausiu veikalu — opera "Pilėnai" tvirtai įžengė į pajėgiausiųjų mūsų kompozitorių gretas. Melodingumas, ryškios paskirų veikėjų muzikinės charakteristikos, spalvinga orkestruotė, skambios vokalinės partijos ir dar skambesni chorai — visa tai pagauna, jaudina. O muzikos liaudiškumą scenoje paryškina puikūs, stilingi dailininko — LTSR nusipelniusio meno veikėjo J. Jankaus sukurti kostiumai, įdomiai sukomponuotos dekoracijos.

Centrinė operos figura—Pilėnų kunigaikštis Margiris. Tai valingas, drąsus savo krašto valdovas ir gynėjas, kurį myli visa liaudis. Šį vaidmenį atlieka LTSR nusipelnęs artistas J. Stasiūnas ir, atrodo, kad vaidmuo sukurtas specialiai jam — ir vokaliniai resursai, ir fiziniai aktoriaus duomenys visiškai atitinka Pilėnų kunigaikščio tipą. Gaila tik, kad operos autoriai sprendė Margirio vaidmenį kiek statiškai. Jis kone visą laiką scenoje pasirodo vienas, mažai bendrauja su liaudimi, su kitais operos veikėjais, vietomis, ypač finalinėje scenoje, jo žodžiai skamba kiek deklaratyviai. Tai atsitiko todėl, kad pagrindinį operos veiksmą vysto ne Margiris, o jo podukra Mirta, kryžiuočių pasiuntinys Ulrichas ir iš dalies jaunas pilėniečių karys Ūdrys.

Gerai skamba LTSR nusipelniusios artistės M. Aleškevičiūtės balsas Mirtos vaidmenyje, įdomiai iš sprendė savo sudėtingą Ulricho vaidmenį LTSR nusipelnęs artistas H. Žabulėnas. Deja, jam nepavyko įveikti partijos vokalinės linijos. Nuolatinis detonavimas menkina jo visumoje gerai sukurtą gudraus ir klastingo kryžiuočių diplomato paveikslą. Vokaliniu atžvilgiu silpnokas yra ir akt. Z. Tervydis. Jeigu lyriniuose epizoduose jo dainavime galima pajausti šiltą, nuoširdžią gaidelę, tai žiūrovui vis tik sunku patikėti, kad Z. Tervydžio sukurtasis Ūdrys yra ne tik linksmiausias, bet ir narsiausias Pilėnų karys. Vyriškumo trūksta jam ir dainuojant žaviąją dainą su choru "Aš papuošiu žirgo galvą pinavijom."

Puikią porą scenoje sudaro aktoriai E. Saulevičiūtė (Eglė) ir V. Adamkevičius (Danyla). Kompozitorius jiems paskyrė savo muzikos nuoširdžiausius puslapius. Lyrinis antrojo veiksmo Eglės ir Danylos duetas — tai vienas iš stipriausių epizodų visame spektaklyje. Čia ir dviejų jaunų žmonių meilė, ir gražus gimtosios žemės peizažas, ir liaudiška melodija. Pelnytai ploja žiūrovai atlikėjams, sugebėjusiems nuoširdžiai, su didele šiluma atkurti autoriaus vaizduojamus paveikslus.

Įdomus yra ir Danylos palydovo Potiko (akt. A. Lietuvninkas) dainà - pasakojimas apie Aliošą Popovičių. Mažesniuose - epizodiniuose vaidmenyse spektaklyje dalyvavo A. Satkūnas (Karys), K. Šalkevičius (Pilėnietis), R. Marijošius (Burgundų riteris), A. Rudaitis (Anglų riteris), A. Vasiliauskas (vienuolis).

Didelis ir atsakingas vaidmuo "Pilėnuose" patikėtas orkestrui, kuris, diriguojamas LTSR nusipelniusio artisto I. M. Altermano, premjeros spektaklyje skambėjo minkštai ir išraiškingai, neužgoždamas dainininkų balsų.

Choras spektaklyje vaizduoja liaudį. Mes jau seniai turėjome progos įsitikinti komp. V. Klovos sugebėjimu kurti muziką chorams. Visą savo patyrimą šioje srityje, visą savo meistriškumą autorius sukaupė operos masinėse scenose — stambiuose liaudies choruose, kurie vaizduoja liaudies džiaugsmą ir kančias, kovinį ryžtą ir neapykantą priešams - grobikams. LTSR nusipelnęs meno veikėjas J. Dautartas atliko didelį darbą, nepriekaištingai paruošdamas operos "Pilėnai" chorines scenas.

Džiugu ir tai, kad choro aratistai šiame spektaklyje organiškai įsilieja į veiksmą — gyvai reaguoja į tai, kas vyksta scenoje, neša didelį viso spektaklio dinaminio ritmo krūvį. Tai rodo, kad pastatymo režisierius — LTSR nusipelnęs meno veikėjas A. Gustaitis teisingai išsprendė šio patriotinio spektaklio pagrindinę liniją. Vertėtų tiktai dar pagalvoti dėl kai kurių epizodų (Mirtos ir Ulricho scena I v., peštynės kryžiuočių stovykloje, kai kurios finalinio paveikslo scenos) ištęstumo. Jas suglaudus, spektaklis ne tik nenukentėtų, bet dargi dar labiau susicementuotų, taptų vienalytiškesnis.

Pastatymo autoriams vertėtų pagalvoti ir dėl baletinių šokių sprendimo II operos veiksme. Ši scena yra visų blankiausia visame spektaklyje. Šokiai, tokie, kokie jie dabar yra, neįdomūs savo choreografiniu sprendimu.

Kalbant apie V. Klovos operą "Pilėnai", visų pirma reikia pažymėti, kad tai yra didelis ne vien jauno autoriaus ir Operos teatro kolektyvo laimėjimas, bet kartu ir reikšmingas įvykis lietuviškoje tarybinėje muzikoje. Jeigu A. Račiūno "Marytė" pralaužė pirmuosius ledus mūsų kompozitorių operinėje kūryboje, tai V. Klovos "Pilėnai" mūsų nacionalinį operos meną išvedė į platesnius horizontus. Drąsiai galima tvirtinti, kad "Pilėnai" — tai kūrinys, kuris gali praskambėti ne tik respublikoje, bet ir už jos ribų.

Reikia tikėtis, kad jaunasis autorius nenutrauks tų glaudžių ryšių su teatru, kurie gimė kuriant šią istorinę-herojinę epopėją apie lietuvių liaudies didvyriškas kovas prieš užpuolikus — kryžiuočius. Tikėkimės, kad graži pradžia atneš ir naujų vaisių, kad netolimoje ateityje mes su silauksime naujos V. Klovos operos — šį kartą vaizduojančios dabartinio gyvenimo, darbo žmonių herojiką.

Alg. Kalinauskas

REMBRANDTAS

(350-osioms gimimo metinėms)

Liepos 15 dieną sukako 350 metų nuo tos dienos, kai gimė genialus olandų dailininkas Rembrandtas Charmensas van Reinas.

Tarybinei liaudžiai, kaip ir visai pažangiai žmonijai, yra artimas teisingas, didžiai idėjinis, žmogiškas Rembrandto menas, nes jo kūrinių herojai — stiprių, kunkuliuojančių jausmų, kovos ir gilaus mąstymo žmonės.

Rembrandtas gimė 1606 metais Leideno mieste. Rembrandto tėvas buvo malūnininkas, motina — kepėjo duktė. Rembrandto kūrybinė veikla vystėsi tuo laikotarpiu, kai olandų liaudis revoliucinėje kovoje prieš ispanų valdymą, prieš pasaulietišką ir bažnytinį feodalizmą, prieš katalikišką inkviziciją iškovojo politinę laisvę ir nepriklausomybę. Tačiau užgrobusieji valdžią turtingi biurgeriai — olandų buržuazija — nesuteikė liaudžiai išvadavimo iš eksploatacijos. Olandų liaudies siekimas laisvės, geresnio gyvenimo, laimės ir teisybės, sustiprintas heroiškomis Niderlandų revoliucijis tradicijomis, pagimdydavo ir maitindavo priešakinį realistitinį meną, glaudžiai susijusį su gyvenimu ir savo liaudimi, vaizduojantį Olandijos gamtą, žmones, buitį ir papročius.

Šito štai realistinio olandų meno dirvoje ir suklestėjo Rembrandto kūryba.

Jau ankstyvieji Rembrandto darbai, atlikti jam sukakus 20—25 metus, rolo, kad dailininkas nesiekė pamėgdžioti krypstančius į vadinamąjį "itališkumą", tai yra akademinius italų Renokyklos meistrus, nei tiesiog vaizduoti buitį. Rembrandtą šiuo metu jau pradeda jaudinti pažiūrų į gyvenimą, žmogaus elgimosi klausimai, gėrio ir blogio, grožio ir šlykštumo jį apsupančioje aplinkoje problemos. Žmogus ir jo dvasios pergyvenimai bei poreikiai, dideli jausmai ir gilios mintys, jo kančios ir džiaugsmai sudaro svarbiausią Rembrandto kūrybos temą.

Siužetus savo paveikslams, piešiniams ir ofortams Rembrandtas ėmė daugiausia iš biblijos, evangelijos arba antikinės mitologijos. Esančios jose legendos ir padavimai teikdavo dailininkui gausią medžiagą tam, kad per šiuos siužetus išreikštų savo mintis apie gyvenimą ir žmones.

Jau 20-aisiais metais Leidene Rembrandtas nutapo eilę paveikslų, dar netobulų techniniu požiūriu, bet rodančių jaunojo dailininko siekimą įsiskverbti į vidinį žmogaus pasaulį. Tokie yra jo paveikslai "Pranašas Valaamas," "Judas, grąžinąs sidabrinius", "Apaštalas".

Persikėlęs 1632 metis į Amsterdamą, Rembrandtas greit išgarsėja, daugiausia portretais, kuriuos jis tapė meistriškai, pasiekdamas didelį išorinį panašumą ir sugebėdamas parodyti būdingiausias žmogaus dvasios ypatybes. Šio laikotarpio kūrinių tarpe įžymiausias buvo didelis grupinis garsaus Amsterdame daktaro Tulpo portretas su klausytojais anatomijos paskaitos metu. Kitas Rembrandto kūrybos pavyzdys yra "Mokslininko portretas" (1631 m.), kuris priklauso Valstybiniam Ermitažui (Leningradas). Jis puikiai nutapytas, atkreipia dėmesį ryškia portretuojamojo charakteristika.

Tuo pat metu ir vėliau dailininkas tapo daug autoportretų, kurie leidžia jam tarsi savistabos būdu atskleisti žmogaus sąmonės gilumas. Rembrandtas sukūrė apie 100 autoportretų.

Bet žymiausias ir labiausiai išgarsėjęs Rembrandto kūrinys šiame laikotarpyje yra jo puikus paveikslas "Danaja" (1636 m.), kuris taip pat yra Valstybinio Ermitažo nuosavybė.

"Danajoje" stebina tapybos meistriškumas, apgalvota kompozicija, spalvos ir šviesos valdymas, o šviesai čia skiriamas didelis vaidmuo.

Prie to pat kūrinių ciklo, kur tarsi skamba laimės muzika ir gyvenimo teigimas, priskirtini ir žinomas "Autoportretas su Saskija", "Saskijos su skrybėle portretas" ir paveikslas "Samsono vestuvės".

Šiais paveikslais Rembrandtas įtvirtina žmogaus teisę į visą tą grožį, kurį gali teikti žmogui gyvenimas. Šiais paveikslais dailininkas įtvirtina materialinio ir dvasinio pradų vienigumą žmoguje.

Tačiau Rembrandtui šviesios žmogiškos meilės, džiaugsmo ir laimės šlovinimo laikotarpis negalėjo ilgai trukti. Genialus meistras negalėjo neįžvelgti neteisybės jį apsupančiame gyvenime. Kančia ir blogis jį jaudino, ir tai atsispindėjo daugybėje Rembrandto piešinių, ofortų ir paveikslų. Jis čia rodo liūdną Agarės dalią, kuri iš pradžių buvo paversta sugulove, o paskui palikta alkiui ir mirčiai, čia vaizduoja darbininkus, protestuojančius prieš neteisingą atsiskaitymą su jais ("Pasakojimas apie vynuogininkus"), čia vėl daro ofortus, pavaizduodamas elgetas, ligonius, luošius, kurių tiek daug būta tuometinėje turtingoje Olandijoje.

Nuo 40-ųjų metų pradžios Rembrandto kūryboje ir jo asmeniniame gyvenime vyksta staigus persilaužimas.

Dailininko mėginimai atrasti ir perteikti paveiksle "Naktinė sargyba" (1642 m.) didvyriškus olandų biurgerių atstovų paveikslus nepavyko. Iki to laiko biurgeriai visiškai pamiršo savo didvyriškus revoliucinius siekimus. Tų kūrybinių naujovių, kurias panaudojo Rembrandtas, kurdamas šį paveikslą, užsakytą jam kaip grupinį portretą, nesuprato jo turtingas užsakytojas. Paveikslas nebuvo priimtas, ir Rembrandto — portretų tapytojo — populiarumas nusmuko. Prasidėjo neišvengiamas atotrūkio nuo buržuazinės visuomenės, atitolimo ir vienatvės laikotarpis. Prie viso to prisidėjo jo žmonos Saskijos mirtis, nusigyvenimas ir neturtas.

Tačiau Rembrandtas nepasidavė ir toliau tęsė realistinius ieškojimus mene. Ieškodamas to, kas teigiama, moraliai vertinga ir gražu, jis atkreipė dėmesį į paprastų žmonių gyvenimą, jų šeimyninius džiaugsmus, į ramų, neskubų darbą, o taip pat į neryškios išorės, bet kupiną gyvybės gamtą (pavyzdžiui, ofortas "Trys medžiai"). Čia, paprastų žmonių tarpe, jis randa ir sielos kilnumą, ir dvasios grožį, ir žmogaus orumą. Rembrandtas šiuo laikotarpiu tapo daug paveikslų, vaizduojančių motinos meilę. Jo garsiame paveiksle "Šventoji šeima", kuris yra Valstybiniame Ermitaže, jis, panaudodamas evangelijos siužetą, paprastai ir poetiškai atkuria neturtingo olandų namelio kampelį, jauną motiną, žvelgiančią į miegantį lopšyje sūnų, tėvą — dailidę, dirbantį savo darbą.

Paskutiniuoju Rembrandto gyvenimo laikotarpiu, 50—60-aisiais metais, jo menas įgauna ypatingai gilų pobūdį ir pasižymi dikumu. Kaip tik tada jo džiausiu atlikimo meistrišmintys apie gyvenimą ir apie žmogų tampa ypač reikšmingos. Jis mato visus tragiškus prieštaravimus savo tautos gyvenime, protu ir jautria širdimi įsigilina į sudėtingą žmonių vidinį gyvenimą.

Iš po jo teptuko išeina tokios nuostabios tapybos ir psichologinio raiškumo paveikslai, kaip "Asuras, Amanas ir Esterė" (Maskvos vaizduojamojo meno muziejus), draminė apysaka apie tai, kaip mylinti savo tautą Esterė atskleidė karaliui Asurui liaudies priešo Amano pinkles.

Žmogaus vienatvės tragedija giliausiai išreikšta jo paveiksle "Saulius ir Dovydas," kurioje su sukrečiančia jėga pavaizduotas visų apleistas pasakiškas karalius Saulius, besišluostąs ašaras, kurios jam ištryško besiklausant Dovydo muzikos.

Daugelyje šio laiko portretų Rembrandtas perteikia sudėtingą, dažnai labai sunkų vieno ar kito žmogaus gyvenimą. Jo portretai darosi portretais-biografijomis. Rembrandtui rūpi ne išoriniai bruožai arba žmogaus veido grožis, ne kokie nors atributai, nusakantieji padėtį visuomenėje. Genialusis meistras sengiasi atskleisti tai nepagaunama, kas yra savito vienoje ar kitoje asmenybėje, parodyti jos vidinį dvasinį gyvenimą, visą pergyvenimų, sielvartų, minčių srautą. Žmogus iš jo portretų žvelgia gyvu jaudinančiu žvilgsniu. Toks yra ypač puikus "Brolio žmonos portretas" (Maskvos vaizduojamojo meno muziejus), nutapytas neapsakomai sudėtinga spalvų gama, kurioje spalva ir šviesa tarsi audžia sielvartingą, išvargusį ir skaistų senelės veidą.

Rembrandto kūrybos viršūnė yra vienas jo pačių paskutinių darbų — "Sūnaus palaidūno grįžimas" (Valstybinis Ermitažas), nutapytas apie 1669 metus, tai yra prieš pat dailininko mirtį (1669 m.). Su nepaprastu dvasios įžvalgumu ir menišku meistriškumu Rembrandtas sukūrė šiame paveiksle sukrečiantį kilnios, karštos tėvo meilės sūnui paveikslą, meilės, kuri pasiryžusi atleisti ir užmiršti visus sūnaus paklydimus ir ydas, kai jis, liedamas atgailos ašaras, grįžta prie palikto kadaise tėvo, laukdamas jo paramos ir glamonės. Šie du žmonės, susilieję į vieną būtybę, įkūnija žmoniškumo idėją, kuri, anot Rembrandto, yra aukščiausias žmogaus vertingumas.

Rembrandto menas yra didis indėlis į pasaulinės kultūros lobyną. Paprasto žmogaus grožio, reikšmingumo ir orumo idealai, kuriuos įtvirtina Rembrandtas, yra demokratiniai idealai.

Rembrandtas buvo tiesos — socialinės tiesos, moralinės tiesos, meninės tiesos dailininkas - realistas, neprilygstamas tapybos, piešinio ir oforto meistras.

Rembrandto meną giliai suprasdavo ir įvertindavo daugelio šalių, jų tarpe ir Rusijos, dailininkai bei kritikai I. N. Kramskojus, I. J. Riepinas, V. I. Surikovas, V. A. Sierovas, V. V. Stasovas gerbė Rembrandtą kaip vieną iš geniališkiausių realistinio meno meistrų.

Didis Rembrandto menas gyvas ir daugeliu atvejų veiksmingas ir ligi šiol. Todėl jis taip labai vertinamas mūsų šalyje, kur žmogaus dvasios turtai, jo laisvė ir laimė sudaro aukščiausią kūriamojo darbo tikslą.

A. Pavlovas

Prisiminimas

Paulina Muzikevičienė

Mirė Rugpiūčio-Aug. 13, 1955

Jau vieneri metai, kai mirtis išskyrė mylimą gyvenimo draugę ir vaikų motiną; mes jos liūdime ir niekad nepamiršime.

F. Muzikevičius, vyras
ir vaikai

—Bayonne, N. J.

Reading, Pa.

Kazimieras Romikaitis

Liepos 30 d. mirė Kazimieras Romikaitis, turėdamas arti 65 m. amžiaus. Palaidotas rugpiūčio 4 d. Charles Evans kapinyne. Laidotuvių direktoriaus Kramp koplyčioje ir kapinėse LDS prezidentas J. Gasiūnas pasakė tokiam momentui pritaikytą kalbą. Po to laidotuvių dalyviai susirinko į K. Zambasevičių namus, kur buvo pavaišinti.

K. Romikaitis mirė po sunkios ligos. Jis kankinosi virš metų laiko, iki mirtis pakirto paskutinę gyvybės kibirkštėlę. Jis norėjo dar ilgiau gyventi, visais galimais būdais prieš ligą kovojo, bet negalėjo atsilaikyti. Mirtis paėmė viršų.

K. Romikaitis gimęs Lietuvoje, netoli Jurbarko, Suvalkijoje. Iš jaunų dienų jis su savo tėveliu dirbo sunkiai prie namų statybos. 1914 metais atvyko į Ameriką, apsistojo trumpam laikui Maine valstijoje. Vėliau persikėlė gyventi į Philadelphiją ir ten 1917 metais apsivedė su Marcele Mačaitytė, su kuria gražiai draugė išgyveno iki mirties.

Jaunavedžiai apsisprendė, kad jiems bus geriaus persikelti į naują vietovę gyventi. Persikėlė į Reading, Pa., ir čia gyveno visą paskutinį laiką. Už kiek laiko įsigijo nuosavą namuką, gražiai susitvarkė. Atrodė, abiem gali būti graži ateitis.

Velionis buvo plieno darbininkas. Beveik visą laiką Readinge gyvendamas dirbo molderiu. Sunkus ir karštas darbas. Bet Kazimieras nepaisė. Buvo tvirtas vyras, galėjo daug ką panešti.

Bet laikui bėgant, mašinėrijai tobulinantis, plieno kompanija pradėjo paleidinėti iš darbo senesnius darbininkus. Molderių vietą užėmė mašinėrija. Tai ir Romikaitis 1950 metais buvo paleistas iš darbo. Buvo gavęs darbelį kitoje vietoje, bet ir iš ten buvo paleistas.

Kadangi be darbo jis nebuvo pratęs gyventi ir kartu jeigos susitraukė, tai jis pradėjo smarkiai rūpintis. Bandė vienokiu ir kitokiu būdu uždarbiauti. Bandė supirkinėti senus gelžgalius (skrepus) ir pardavinėti. Ir tas jam nesisekė. Gerai, kad jo žmona tuo laiku dirbo, tai dar galėjo kaip nors išsiversti.

Tokioje padėtyje gyvendamas, suprantama, jis rūpinosi ir tas jo sveikatai buvo žalinga. Tikėjosi sulaukęs 65 metų amžiaus gauti senatvės pensiją, bet ir to nesulaukė.

K. Romikaitis, reikia pasakyti, buvo aktyvus visuomenininkas. Nors gyvendamas mažoje lietuvių kolonijoje, jis rūpinosi pažangiuoju veikimu, apšvieta. Jo pastangomis buvo sukurtos LLD ir LDS kuopos. Beveik visada jis buvo tų kuopų valdybose. Seniau jis dalyvavo vaidyboje, suruošdavo įvairius vaidinimus. Rūpinosi dienraščio Laisvės reikalais. Tik susirgęs buvo priverstas visuomeninius darbus apleisti.

Paliko didžiuliame liūdesyje jo žmona Marcelė, jų augintinė Anna Blessing su vyru ir daug kitų giminių. Lietuvoje paliko dvi jo seserys, su kuriomis jis susirašinėdavo.

Ilgalaikė Kazimierui Romikaičiui atmintis! Širdinga užuojauta liūdesyje esančiai šeimai ir giminėms!

Rep.

Madridas. — Ispanija skelbia, kad ji panaikins savo aukšto komisijonieriaus postą Ispanų Maroke ir perduos tas pareigas pačiam Maroko sultonui.

Atsakomingiausia Firma Pasiuntimui Reikmenų
Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ, LIETUVĄ IR KT. ŠALIS
Apmokami Taksai ir Užtikrintas Daiktų Pristatymas.
Jūs dabar galite siųsti per mus siuvamąsias mašinas ir akordionus

PARCELS TO RUSSIA, Inc.

Licensed by U. S. S. R.
Mūsų Naujas Antrašas:
1530 Bedford Ave. (kamp. Lincoln Pl.), Brooklyn 16, N. Y.
(už kampo nuo senos vietos)
Tel. INgersoll 7-6465, INgersoll 7-7272

Mes užtikriname pristatymą siunčiamų daiktų ir siuntėjams įteiksime paliudijimus su priėmėjo parašu. Įstaiga atdara paprastom dienom nuo 9 iki 6 v. v. Šešt. 9-4 v., Sekm. 9-6 v. v.

Ar Tamsta jau gavai Laisvei naują skaitytoją? Jei ne, tai pasirūpink gauti.

Būkite Laisvės Prietelius. Metinė duoklė tik $25.00.

South Boston, Mass.

PIKNIKAS

Rengia Amerikos Lietuvių Piliečių Kliubas,

Įvyks Sekmadienį

Rugpiūčio 19 August

Lietuvių Tautiško Namo Parke

Winter St. ir Keswick Rd., Montello, Mass.

Kliubiečiai ruošiasi visus maloniai pasitikti ir pavaišinti kuo geriausiai. Taigi maloniai kviečiame visus atsilankyti.

Rengimo Komisija

USNYNĖ

Moderninė Lietuvos Istorija Poemoje
Tai Žmogaus Sielą Jaudinantis Kūrinys!

Parašė Žymusis Lietuvos Poetas

Teofilis Tilvytis

Gyvai atvaizduojama kaip Lietuvai tapus nepriklausoma, godūs ant turto elementai, po priedanga patriotizmo, puolėsi ten išnaudoti liaudį. Lobo ir be žmoniškumo atodairos vis daugiau glemžėsi turto.

Visokie savanaudžiai, svietiškiai ir kunigai veržėsi į valdžią, steigėsi biznius, nubiedniejantiems bruko paskolas, o vėliau už paskolas atiminėjo ūkius, miestuose namus ir kitokį turtą.

Mažažemiai valstiečiai ir darbininkai buržuazinėje Lietuvoje, spekuliantų buvo nustumti į vergiją ir nepakenčiamai skaudų skurdą, — nurodo poetas Tilvytis.

Pagaliau, skurdo ir priespaudos nebepakęsdama pavergtųjų minia, vadovybėje komunistų partijos sukyla; nuverčia Smetonos fašistinį režimą, įsisteigia liaudies valdžia ir kuriama socialistinė santvarka.

Kas tada atsitinka su spekuliantais, žemės, namų ir kitokio turto suktais būdais iš liaudies prisiplėšusiais? Apie tai tikrai ir aiškiai suprasi pasiskaitęs knygą *USNYNĖ*.

Iškilo gaisras antrojo pasaulinio karo, vokiečiai okupuoja Lietuvą. Nudžiugo visi liaudies priešai ir nuolankiai pasiduoda okupantams, išdavinėja vokiečiams Lietuvos patriotus. Prasidėjo baisus masinis žmonių žudymas. Lietuvos buržuaziniai gaivalai šnipinėja vokiečiams. Padeda vokiečiams žudyti komunistus ir kitus prieš vokiečius kovojančius žmones, — graudžiais vaizdais piešia poetas.

Baisaus teroro kančiose sublizgėjo gyvybės viltis Lietuvos žmonėms. Sovietai pradėjo grūsti vokiečius atgal. Bėga iš fronto sumušti vokiečiai per Lietuvą. Plėšia ir nešasi viską, ką tik pagaudami. Lietuvos buržuazija, tarnavusi vokiečiams, dreba iš baimės del vokiečių pralaimėjimų. O Lietuvos patriotams švinta laimėjimo aušra.

Kas ten dėjosi tuom periodu, tikrą vaizdą gausi perskaitęs knygą *Usnynė*. Didelio talento rašytojas — *Teofilis Tilvytis* — taip gyvai ir vaizdžiai aprašo, kad skaitydamas jautiesi kad gyvai, judančiai matai tą sielą jaudinančią, istorinę epochą Lietuvoje.

160 Puslapių. Kaina tik $1.00

Užsakymus Prašome Siųsti:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Waterbury, Conn.

Rugp. 3 d. staiga mirė Jonas Jesulevičius, dar pusėtinai jaunas žmogus, vos sulaukęs 65 metus. Netoli metai, kai pats pasitraukė iš darbo poilsiui, kad gyventi iš pensijos.

Velionis paliko dideliame nuliūdime savo gyvenimo draugę, 2 sūnu, Joną ir Juozą, dvi marčias, 4 anūkus ir brolį. Visi gyvena Waterbury. Lietuvoje gimęs ir augęs Virbalio miestely. Rodos nuo atvykimo iš Lietuvos visą laiką gyveno Waterbury. Buvo rimto būdo žmogus, mokėjo sugyventi su visais, mylėjo apšvietą, rėmė pažangą pagal išgalę, turėjo tvirtą nusistatymą, nesidavė save už nosies vedžiojamas darbininkų suvedžiojamas. Taipgi buvo geras lietuvis, visada rėmė lietuvių progresyvį judėjimą. Lietuviški suvedžiotojai Jono nemylėjo, bet jisai jų nepaisė.

Rugpiūčio 6 d. tapo palaidotas be bažnytinių apeigų lietuviškose kapinėse. Velionis dar gyvas būdamas pasipirko vietą ten, kur visi lietuviai yra palaidoti. Tenai nesiranda kitataučių.

Jonai, ilsėkis ramiai ir amžinai!

Vilkaviškis

Chicago, Ill.

Helen Butkus laidotuvės

Rugpiūčio 2 d., Tautiškose kapinėse buvo palaidota Helen Butkus. Daug gėlių puošė velionės kapą. L. Prūseika, savo kalboj, apibūdino Helen gyvenimą. Buvo prabilta ir anglų kalboj. P. Ridikas gerai atliko savo pareigas.

Giliam nuliūdime Helen Butkus paliko savo vyrą Justiną, dvi dukteris Eileen ir Helen, savo brolį Joną Walkovich, brolienę Anną Blum.

Helen Butkus buvo plačiai žinoma tarpe Bridgeporto lietuvių. Prieš pirmą karą, dar jauna būdama, ji veikė išvien su Broniu Vargšu - Laucevičium, nes jai rūpėjo teatras ir bendrai menas. V.

Krislai

(Tąsa iš pirmo pusl.)

veidas pilnas, akutės gyvos, rankutės riebios. Ji gražiai aprėdyta, gražiais raštu išsiuvinėtais pagalvėliais apkamšyta, o prieš ją stovi krūva žaislelių — kibirėlis, liūtas uodegą parietęs ir kita.

"Antras paveikslas — "Du jauni lietuviai tremtiniai, pasistatę Sibiro kirtimuose trobelikę. Žemė vešli, bulvienojai gražūs — ir abu jaučiasi net ir tokiose sąlygose laimingi". Čia stovi pora jaunų žmonių bulvių darže prie savo gryčios. Jų veidai atrodo pilni, plaukai gražiai sušukuoti ir jiedu tiek pasipuošę, tarytum eitų į Laisvės Alėją pasivaikščioti. Vyras dar ir katiną laiko apkabinęs. Jų gryčia gi neprastesnė už tas, kurių esu 1933 m. matęs ir Lietuvoje. Toliau matosi dar kita troba, gal daržinė.

"Trečias paveikslas — "Dvi mergaitės iš Lietuvos miškų. Abi ištremtos į Sibirą, viena— 15-kos, kita 18-kos metų". Merginos gražiai susidėsčiusios plaukus, pilnais veidais, pilnais kūnais, pasakytum, išsiganiusios. Jų suknelės geros, atrodo vilnonės, vienos dar išsiuvinėta kokiu ten raštu. Jų rankos atrodo mažos ir baltos. Jos dėvi šilkines kojines ir apsiavusios tvirtais batukais.

"Ketvirtas paveikslas—'Stula, kurią išsisiuvinėjo lietuvaitės tremtinės Sibire'. Stula atrodo šilkinė ir fabriko darbo. Gali būti ir kitaip — tuomet matosi, kad tremtiniai Sibire randa laisvo laiko prabangoms, kad Sibire nėra taip baisu, kaip lig šiol mūsų spaudoje būdavo atpasakojama".

Didysis piknikas

Jau nebetoli L.L.D. Antrosios Apskrities piknikas. Įvyks rugpiūčio 26, Kasmočių parke, 98 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y. Kviečiame visus dalyvauti, nes bus pirmas toks smagus piknikas. Bus muzika, bus programa, bus gerti ir valgyti, ir dar gražiame sode po medžiais! Bus smagu pasimatyti su pažįstamais ir užmegsti naujas pažintis.

Šiame piknike bus ir daugiau įvairumų, kurių šiuo tarpu neminėsime.

Kurie neturite mašinų, pikniką galėsite pasiekti busu. Busas išeis nuo Lituanica skvėro, Brooklyne, 12:30 v., o nuo Kultūros Centro 1 val. po pietų. Tad nepavėluokite. Visi ir visos būkite laiku.

Rengimo Komisija

Ekskursinis laivas pataikė į tiltą ir sužeidė keliautojus

Kuom ne kuom, bet keliauti ekskursiniu laiveliu aplink New Yorką upėmis skaito saugiu dalyku. Pilnai saugiai jautėsi ir apie 200 ekskursantų, kurie plaukė Circle Line laivu aplink Manhattano salą.

Bet Harlemo upėje, ekskursijos vedėjui per garsiakalbį tik pradėjus aiškinti apie besiartinantį tiltą, jį staiga per kitą garsiakalbį nutraukė laivo kapitono balsas: "Visi keleiviai tuojau gulkite ant grindų, mes susidursime su tiltu...."

Keleiviai, žinoma, tuojau puolė ant grindų. Pasigirdo garsus traškėjimas ir kai kurių keleivių riksmai. Pasirodė, kad laivas tikrai susidūrė su tiltu ir jo viršutinė dalis, įskaitant kapitono kajutę, tapo nuplėšta. Pats kapitonas spėjo nusileisti laiptais ir liko sveikas.

Keliolika keleivių sužeista, kurių keli turėjo būti išvežti ligoninėn.

BERNIUKAS LAIMĖJO

Jerome Burgel dar tiktai 13 metų amžiaus, bet žuvininkas iš jo jau pirmos klasės. Jis laimėjo kontestą Prospect park ežere, pagaudamas 14 svarų "carp". Tikrai didelė žuvis. Kas keista ir daugeliui nesuprantama, tai kad ant meškerės kapliuko Burgel turėjo užkabinęs paprastą kornį.

PARDAVIMUI VIŠTŲ ŪKIS

Ūkis gerame stovyje. Su gerais trobėsiais ir geroje vietoje.

1. Gyvenimui namas iš 9 kambarių su šaltu ir šiltu vandeniu, savas šulinys ir prūdas.

2. Naujas pastatas dėl 5,000 vištukų.

3. Gyvulių tvartas dėl 4 raguočių, kartu pašarinė ir kiti reikalingi pastatai. 15 mažų vasarinių vištinyčių, po 100 vištukų.

5. Žemės sklypas, apie 10 akrų geros ganyklos, geros pievos; žemė labai tinkama daržovėms; daugelis vaisinių medžiukų.

Ūkis randasi prie didelio kelio, 3 mailės nuo Danielson ir viena mailė iki Wauregon, kur statoma naujas milijoninis fabrikas. Priežastis pardavimo ūkio — senatvė, nebegalima daugiau dirbti. Dėl daugiau informacijų, prašau kreiptis pas savininką: ANTANAS WOLLOW-VALAVIČIUS, R.F.D. 1, BOX 212, DANIELSON, CONN. TEL. 4-3744.

REIKALAVIMAI

Reikalinga moteriškė, prižiūrėti du vaikučius. Atlyginimas — kambarys ir valgis (board). Dėl daugiau informacijų, prašome skambinti bile laiku—**FA. 7-9094.**

(153-156)

Jaunas puertorikietis buvo nekaltai pašautas

Bellevue ligoninėje dar guli 14 metų puertorikietis Victor Vega, kurį anos savaitės pabaigoje East Sidėje pašovė policininkas. Policininkas teigia, kad Victoras jam sudavė su beizbolo lazda per galvą, bet dabar visa eilė liudininkų sako, kad Victoras Vega buvo visai nekaltas stebėtojas, atbėgęs pažiūrėti, kas dedasi, kai pamatė sąmišį. Kas kitas užgavo policininką ir pabėgo, bet, kaip tai sako liudininkai, kai kuriems policininkams "visi puertorikiečiai tokie patys — jie visi kriminalistai".

Vega tik keturi mėnesiai atgal atvyko iš Puerto Rico.

Populiariai koncertai Queens'o Forest parke

Pradedant šio mėnesio 19-a Queens Forest parko "Muzikos slėnyje" (Music Grove) prasidės savaitiniai koncertai. Jie vyks kiekvieno sekmadienio popietį, pradedant trečia valanda. Koncertus rengia Amerikos muzikantų federacija ir keturi Queens apskrities bankai.

Tai bus populiariškos muzikos koncertai, daugiausia Amerikos kompozitorių. Direguos žinomasis muzikas Geo. F. Seuffert.

LAIMĖJO ALGŲ PAKĖLIMĄ

Sunkvežimių vairuotojų unija pasirašė naują sutartį su keliomis kompanijomis. Darbininkai gauna apie 18 centų algų pakėlimą į valandą. Sutartis paliečia apie 10,000 vairuotojų. Tai tik trečdalis visų šio didmiesčio sunkvežimių vairuotojų.

Čionai atvykęs Anglijos laikraštininkas Randolph Churchill, sūnus Winston Churchillo, pareiškė, kad Britanija yra pasiryžusi panaudoti jėgą prieš Egiptą Suezo kanalo reikalu. Jis tačiau mano, kad klausimas gali būti išspręstas be spėkos.

"Apgailestauja" raudonųjų!

Čionai pribuvo Italijos premjeras Fanfani ir tuojau pasakė, kad Italijoje "raudonieji" jau atgyveno savo dienas" ir baigia susmukti.

VACATION MONEY NOW!

We're ready with extra cash for your Summer needs

CASH LOANS

made in record time!

Get $25 to $500

On Signature, Auto, Furniture!

Phone nearest office:

43rd St. at Grand Central
415 Lexington Ave. .... MU. 7-2580
at Herald Square
45 West 34th St. ..... WI. 7-2884
In Stuyvesant Town
438 E. 14th St. ..... OR. 8-5250
In Brooklyn at Borough Hall
409 Fulton Street ..... MA. 5-4252
Flushing, Cor. Kissena Blvd.
75-15 Parsons Blvd. .... JA. 3-4566
Dyckman, Cor. Sherman Ave.
151 Dyckman St. ..... LO. 7-2100
Bronx, Near Webster Ave.
387 East Fordham Rd. CY. 5-2100
Westchester Offices:
5 South B'way .... YOnkers 8-7800
519 Main St. — NE. 6-3880

Open Mon. & Fri. Eves. till 6

SEABOARD FINANCE COMPANY

CUSTOM MADE **ARCHES**

INDIVIDUALLY MOLDED TO YOUR FEET
Featherweight-Corrective Arches
PROVEN COMFORT!

PHONE WI 7-7140
Open Thurs. to 9 P. M.
Body-Form Appliances Inc.
130 West 42nd St. • Rm. 404

MIRUS

ANNAI YOUCH

(ALEKSYNAITEI)

Newark, N. J.

Reiškiame gilią užuojautą velionės broliui Charles Aleksynui, mūsų veikliam choristui.

AIDO CHORAS
Brooklyn, N. Y.

Neišmes mokytojų vien todėl, kad jie neskundžia kitų...

Valstijos apšvietos komisijonierius James E. Allen nutarė, kad New Yorko apšvietos taryba (Board of Education) neturi teisės mesti iš mokyklų mokytojus tik todėl, kad jie atsisako skūsti savo kolegas. Jis įsakė sugrąžinti į savo tarnybas Brooklyno mokytoją Minervą Feinstein, Bronkso mokytoją Harry Adler ir Manhattano mokytojus I. Mauer bei S. Cohen.

Šie keturi buvo išmesti iš mokyklinės sistemos vien todėl, kad jie atsisakė teikti informaciją apie kitų mokytojų politinę veiklą. New Yorko miesto apšvietos taryba, matyt, laikosi nuomonės, kad kiekvienas mokytojas turi prievolę būti informeriu.

Valstijos apšvietos komisijonieriaus nutarimas buvo sutiktas su pasitenkinimu mokytojų daugumos. Ne tik pažangi Mokytojų unija, bet ir AFL - CIO Mokytojų gildija pasveikino komisijonierių Alleną. Gildija sako, kad jo nutarimas pašalins iš mokytojų tarpo baimės ir nepasitikėjimo atmosferą.

Bet miesto apšvietos tarybos viršininkai dar nenusileidžia — jie eina į teismus, kad paneigti Alleno nutarimą.

Newyorkiečiai prisiminė savo Vito Marcantonio

Praeitą ketvirtadienį, rugp. 9, sukako lygiai 2 metai, kaip lietingą dieną, skubindamasis į darbą, ant šaligatvio sukniubo ir nuo širdies smūgio mirė Vito Marcantonio, buvęs Kongreso narys, ALP vadas, artimas Fiorelo LaGuardios bendradarbis, mylimas New Yorko darbo žmonių reikalų gynėjas.

Marcantonio mirė kaip gyveno — skubindamasis, dirbdamas, veikdamas be poilsio ir atsikvėpimo.

Jo mirties sukaktis paminėta kukliai. Savaitraštis "National Guardian" ir dienraštis "Daily Workeris" jį prisiminė. "D. W." pažymėjo, kad New Yorko darbo žmonės niekad neužmirš Marcantonio, ką rodė ir praeitų metų pirminiai (primary) rinkimai, kuriuose du demokratų kandidatai rado reikalo prisiminti Marcantonio vardą, kad įgauti simpatijos žmonėse.

Ryškiausiai Marcantonio tapo prisimintas jo kongresiniame distrikte, italų, puertorikiečių ir negrų apgyventoje apylinkėje, kur tūkstančiai ir tūkstančiai žmonių atsimena tuos laikus, kuomet Marcantonio jiems asmeniškai padėjo, išklausė jų bėdas ir nusiskundimus. Jį prisiminė gerai ALP nariai ir grupės, išsimėtę po visą platųjį New Yorką, kuriems teko artimai bendrabarbiauti su "Marc", kaip jis buvo žinomas.

O Washingtone jį gal prisiminė ir vienas kitas Kongreso narys, kurie nesutiko su juo politiniai, kurie nedrįstų atvirai jį pagerbti, bet kurie giliai savo širdyje jam jautė pagarbą, nes žinojo, kad tai drąsus ir padoras žmogus, kuris nebijojo kalbėti už teisybę, kaip nepopuliari ji nebūtų.

Į New Yorką atplaukė italų laivas Cristoforo Colombo (Kolumbas), Andrea Dorios "seseriškas laivas", to paties dydžio ir išvaizdos. Praplaukdamas vietą, kur paskendo Andrea Doria, iš Colombo numetė į vandenyną vainiką.

LEARN A TRADE FOR BETTER JOBS

Radio
Television
Refrigeration
Air Conditioning
Machinist, Tool & Die
Motion Picture Operating
Auto Mechanics, Welding
Oil Burners, Diesel

Fall Classes Start Aug. 20—Sept. 10.

AVAILABLE TO VETERANS
Est. 1908. Day or Eve. Classes

BROOKLYN Y. M. C. A. TRADE SCHOOL
1119 Bedford (Gates), B'klyn
MA. 2-1100

Showplace of the Nation **RADIO CITY MUSIC HALL** Rockefeller Center
BING CROSBY • GRACE KELLY • FRANK SINATRA
in
"HIGH SOCIETY"
with **CELESTE HOLM • JOHN LUND • LOUIS CALHERN • SIDNEY BLACKMER**
In VistaVision and Color • An M-G-M Picture
and SPECTACULAR STAGE PRESENTATION

Atidarytas Vasarnamis

Su visais patogumais vasarotojams

JŪRŲ MAUDYNĖS PRIE PAT NAMO

VIOLET'S OCEAN VIEW GUEST HOME

Kainos nebrangios. Tuojau užsisakykite kambarius arba apartmentus vasarojimui.

125 Atlantic Ave., Atlantic City, N. J.

Telefonas 5-2338

Tris kartus jau rado po tūkstantį dolerių

Rytmetinė radijo programa "Pulse" jau tris kartus buvo paskelbusi (per nepilnus mįslingus nurodymus), kur paslėpė tūkstantį dolerių, ir kiekvienu kartu jie buvo surasti. Paskutinę tūkstantį surado dvi jaunos merginos Battary parke, prie jūros.

Dabar ta programa skelbia paslėpusi ketvirtą tūkstantį, bet sako, kad šiuo kartu nurodymai jau sunkesni. Tarp kitko sakoma, kad radėjui reikia "gerų batų", iš ko sprendžiama, kad tai tolokai nuo New Yorko centro.

TEATRUOSE

New Cameo teatras (43rd ir 8th Ave.) paskelbė, kokie nauji tarybiniai filmai bus rodyti šį rudenį. Jie yra sekami:

"Nemirtingoji įgula" ("Immortal Garrison"). Tai filmas, kuris vaizduoja pasienio įgulos padėtį, kai naciai užpuolė Tarybų Sąjungą. Apie tą filmą buvo daug rašyta tarybinėje spaudoje, nes tai pirmas filmas iš praeito karo istorijos Sovietuose, kur vaizduojamas ne tik karių didvyriškumas ir atsidavimas, bet ir faktas, kad vietomis buvo nepakankamai prisiruošimo sutikti nacių ataką.

"Gylys" ("The Gadfly"), filmas, kuris paremtas rašytojos E. Voinič romanu.

"Nužudymas Dantės gatvėje" (("Murder on Dante Stryto"), filmas, kurį režisavo M. Romas.

"Otelo", nauja šios Šekspyro dramos versija.

"Šipkos Didvyriai" ("Heros of Shipka"), tarybinis filmas, kuris laimėjo tarptautinį pryzą Cannes (Francūzijos) festivalyje.

"Eilinis kareivis Ivanas" ("Private Ivan"), komedija iš tarybinės armijos gyvenimo.

"Rumiancevo byla" "(The Rymyantsev Case"), tarybinė "detektyvinė" istorija.

DAR VIS SERGA ALICE TAMM

Išbuvusi ligoninėje suvirš tris savaites, kur buvo padaryta operacija ant krūties, dabar grįžo namon. Alice sveikata dar vis prastoje padėtyje ir randasi po daktaro priežiūra.

Alice priklauso prie kai kurių darbininkiškų organizacijų ir yra dienraščio Laisvės skaitytoja. Tad kuriem iš draugų-ių laikas pavelija ligonę aplankykite.

Jos adresas: 438 60th St., Brooklyn, N. Y. **Rep.**

PAIEŠKOJIMAS

Iš Lietuvos Paieško Giminių

Marija Irkivienė prašo atsišaukti gimines Joną ir Kostantą Kazlauskus, taipgi Globaitę Oną. Žinotina, jog Kazlauskai gyveno Brooklyn, N. Y., o Globaitė Chicagoje. Atsiliepkite šiuo antrašu: USSR, Lithuania, Mažeikių Rajonas, Pievėnų Kaimas, Irkuvienė Marija. Arba— M. Ginaitis, 11661 Prest Ave., Detroit 27, Mich.

(155-156)

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

NEW YORK

HELP WANTED FEMALE

Namų Darbininkė. Mokanti virti. Ranch namukas Great Necke. Maža šeima. Gyventi atskirame namelyje, kuriame gali priimti ir jnamius. Reikalingi paliudijimai.
Hunter 2-6061

(156-157)

OPERATORĖS

Patyrusios ant Bluskučių
Gera Alga.
SO. 8-8682

(150-156)

OPERATORĖS

Siūti apatinius ir viršutinius drabužius Ant mašinos ar ranka. Nuolat. Gera alga.
BELLE MAID FOUNDATION
214 Duffield St., B'klyn. TR. 5-9433
IRT iki Hoyt; BMT iki DeKalb; 8th Ave. iki Jay St.

(151-157)

IRENE HAHN AGENCY
147 E. 84th St., N. Y. C.

Puikūs darbai. Pilnam ar dalinai laiko. Guolis ant vietos ar namuose. Slaugės, auklėtojos, virėjos, namų darbininkės, draugės. Kreipkitės dabar. **BU. 8-1635-6.**

Namų Darbininkė. Biskį paprasto virimo. Nėra vaikų, mažas apartmentas. Visi pritaisymai. 5½ dienas į savaitę. Skambinkite:

BE. 7-9138.

(153-156)

Namų Darbininkė. Guolis vietoje. TV, oro vėdinamas kambarys. Privatiški namai. Valymas, paprastas virimas. Kambarys ir valgis. Paliudijimai. $160 į mėnesį. Skambinkite po 6 v. v. **MA. 1-8299.**

(153-156)

NURSES. Registered Nurse as night superviser. Licensed Practials as charge nurses to work from 4—12 and 12—8 A. M. 5 days. Modern 103 bed Nursing Home. Queens. **LI. 4-4300.**

(154-160)

HELP WANTED MALE

AKTYVŪS VYRAI
Kepyklos Pardavimai
Nauja, Nauja, Nauja!
Išmokinimo Programa!

Užtikriname jums aukštą savaitinę mokestį ir 8 gerus priedus:
1. 5 dienų savaitė; 2. Mokame laike mokinimosi; 3. Šeimos pašalpos planas; 4. 3 savaičių apmokamos atostogos po 5 metų; 5. 2 savaičių apmokamos atostogos po 1 metų; 6. Duodame uniformas; 7. Nuolatiniai darbai; 8. Garantuota minimum alga. Patyrimo nereikalinga. Pasimatymai 7 v. r.—9 v. r.; 4 v. d.—7 v. v. Uždara trečiadieniais.
RE. 9-6500
KRUG BAKING CO.

(152-156)

Watchmen. At least 25 yrs. old. 6 day wk, paid vacations, insurance & hospitalization. Necessary equipment furnished. Must have clean record. Call **RE. 2-8298** weekdays, 9-5. Saturday 9-12.

JIG MAKER—SAMPLE MAN

Patyręs. Vietų šapa.
Nuolatinis darbas. Alga atdara.
HY. 7-1232.

(150-156)

STALIORIUS. Patyręs prie rakandų krautuvėse. Nuolatinis darbas.
MESTEL STORE CONTRACTING CORP.
122 Forrest St., B'klyn, HY. 7-2386
14th St. Canarsie Line iki Morgan Ave., Flushing Busu iki Wilson Ave.

(153-159)

Staliorius. Darbas prie pyikių dalykėlių. Tik su patyrimu. Nuolatinis darbas su gerai įsteigta firma.

EL. 5-7456.

(154-160)

Superintendent—Pora. Gali būti ir su vaikais. Darbas 20 šeimų name, Bronx, Lengvi pataisymai ir apvalymas. 4 rūmų apartmentas, priskaitant algą. Nuolatinis darbas. **CY. 5-7323.**

(154-160)

Prie Saldainių Pagelbininkai. Patyrę. Nuolatinis darbas. Šventės ir atostogos; sveikatos planai. 15 minučių nuo Geo. Washington Tilto. Suteikiame transportaciją. Kreipkitės pirmd. 5 v. v. **GREGOR CHOCOLATES, 627 W. 181st St., N. Y.** Ar tel. pasimatymui **OXford 5- 0096.**

(155-156)

Business Opportunity

Ideališka šeimai. Delikatessen-Grosernė. Geroj apylinkėj, Westchester. Daroma $2,200 ir daugiau į savaitę. Parduodame pilnai įtaisytą. $10,000. Šaukite 10 A. M.—2 P. M. **SC. 3-5777.**

(154-157)